



## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาลโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ มีวัตถุประสงค์ สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาลที่เรียนโดยเทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเล่าเรื่องซ้ำของเด็กวัยอนุบาลที่เรียนโดยเทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ
3. เพื่อพัฒนาคู่มือครูสำหรับสอนจับใจความโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ

#### สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. หลังการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการจับใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. หลังการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการจับใจความสูงกว่าก่อนเรียน

### วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีอายุ 4-5 ปี โรงเรียนบ้านหมอมุ่ย อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง และโรงเรียนหนองบอน อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีอายุ 4-5 ปี โรงเรียนบ้านหมอมุ่ย อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง จำนวน 16 คน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีอายุ 4-5 ปี โรงเรียนหนองบอน อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง จำนวน 16 คน ปีการศึกษา 2538 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

### เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบวัดความสามารถในการจับใจความ
2. แบบวัดความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย แบ่งเป็น
  - 2.1 แบบบันทึกข้อความที่เด็กเล่าซ้ำ
  - 2.2 แบบวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย
3. แบบบันทึกข้อมูลการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ
 

แบ่งเป็น

  - ตอนที่ 1 ขึ้นก่อนเล่านิทาน
  - ตอนที่ 2 ขึ้นขณะเล่านิทาน
  - ตอนที่ 3 ขึ้นหลังเล่านิทานจบ แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อยคือ
 

ชั้นทบทวนและชั้นเล่าเรื่องที่ฟังทั้งเรื่อง

### การดำเนินการทดลองและ เก็บรวบรวมข้อมูล

1. สร้างและพัฒนาคู่มือครู แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ได้แก่ ความสำคัญและความเป็นมาของแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แนวคิดและหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เทคนิค วิธีสอน และการประเมินผล ส่วนที่ 2 ได้แก่ แผนการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ
2. สร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น
  - 2.1 แบบวัดความสามารถในการจับใจความ
  - 2.2 แบบวัดความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย
  - 2.3 แบบบันทึกข้อมูลการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ
3. นำคู่มือครูและ เครื่องมือ เก็บข้อมูลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอน ภาษาแบบธรรมชาติทั้ง 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น
4. นำผลการพิจารณาตรวจสอบและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข เป็นคู่มือการใช้ เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่า เรื่องซ้ำและ เครื่องมือ เก็บ ข้อมูลที่พร้อมจะนำไปหาค่าความเที่ยง ค่าความยากและอำนาจจำแนก
5. นำคู่มือการใช้ เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่า เรื่องซ้ำและ เครื่องมือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีอายุ 4-5 ปี โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. หาค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถในการ จับใจความ ได้ค่าความยากระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป
7. นำคะแนนความสามารถในการจับใจความ ที่ได้จากการทดลอง ศึกษานำร่องไปหาค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าความ เที่ยงของแบบวัดความสามารถในการจับใจความฉบับก่อนทดลอง เท่า

กับ 0.88 ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการจับใจความฉบับหลังทดลองเท่ากับ 0.87 และนำคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายไปหาค่าความเที่ยง ด้วยสูตรการหาค่าความเที่ยง Inter-rater reliability ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

8. นำแบบวัดความสามารถในการจับใจความ เก็บข้อมูลความสามารถในการจับใจความด้านการจำและระลึกได้และด้านการเรียบเรียงข้อมูล ของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำแบบวัดความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายไปเก็บข้อมูลความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายด้านจำนวนคำและจำนวนประโยค เฉพาะนักเรียนกลุ่มทดลอง

9. หลังเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละแผนการสอน ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ และให้ครูประจำชั้นห้องทดลองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ

10. นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ดังนี้

10.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจับใจความก่อนทดลองและหลังทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที (t-test)

10.2 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายก่อนทดลองและหลังทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

10.3 นำผลการบันทึกข้อมูลการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำมาพัฒนาคู่มือครูสำหรับสอนจับใจความให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

### สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเล่าเรื่องซ้ำ มีความสามารถในการจับใจความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเล่าเรื่องซ้ำ มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ผลที่ได้จากการทดลองใช้ เทคนิคการเรียนรู้แบบเล่าเรื่องซ้ำ สามารถนำมาพัฒนาคู่มือครูสำหรับสอนจับใจความของเด็กวัยอนุบาล



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้พบว่า การสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบ เล่าเรื่องซ้ำ สามารถพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งสังเกตได้จากรายละเอียดของประเด็นจับใจความด้านต่าง ๆ ในแบบวัดความสามารถการจับใจความ ดังนี้

### 1. ด้านการเข้าใจและระลึกได้

#### 1.1 ตัวละครหลัก

ก่อนทดลอง นักเรียนสามารถชื่อตัวละครหลักได้ถูกต้อง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75

หลังทดลอง นักเรียนสามารถบอกชื่อตัวละครหลักได้ถูกต้องทั้ง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100

จะเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนมากสามารถจำและระลึกได้เกี่ยวกับตัวละครหลักในนิทานที่ฟังก่อนและหลังการทดลองได้อย่างถูกต้อง

#### 1.2 ตัวประกอบ

ก่อนทดลอง นักเรียนสามารถบอกชื่อตัวประกอบได้อย่างถูกต้อง ตั้งแต่ 3-4 ตัวละครจากตัวประกอบทั้งหมด 5 ตัวละคร เป็นจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

หลังทดลอง นักเรียนสามารถบอกชื่อตัวประกอบได้อย่างถูกต้องตั้งแต่ 3-5 ตัวละครจากตัวประกอบทั้งหมด 6 ตัวละคร เป็นจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25

จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่สามารถจำและระลึกได้เกี่ยวกับตัวประกอบในนิทานที่ฟังหลังทดลอง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนทดลอง แต่อย่างไรก็ตาม เด็กยังไม่สามารถบอกชื่อตัวประกอบของเรื่องได้ครบทุกตัวละคร

### 1.3 สถานที่

- ก่อนทดลอง นักเรียนสามารถบอกสถานที่ของเรื่องได้  
2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5
- หลังทดลอง นักเรียนสามารถบอกสถานที่ของเรื่องได้  
4 คน คิดเป็นร้อยละ 25

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่สามารถจำและระลึกได้เกี่ยวกับสถานที่ของเรื่องหลังทดลองมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนทดลอง แต่ยังไม่สามารถบอกสถานที่ได้ครบทุกสถานที่

### 1.4 แก่นของเรื่อง

- ก่อนทดลอง นักเรียนสามารถบอกแก่นของเรื่องได้อย่างถูกต้องเป็นจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25
- หลังทดลอง นักเรียนสามารถบอกแก่นของเรื่องได้อย่างถูกต้องเป็นจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่สามารถจำและระลึกได้เกี่ยวกับสถานที่ของเรื่องหลังทดลอง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนทดลอง แสดงว่านักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายสำคัญอันดับแรกของตัวละครหลัก หรือปัญหาที่ตัวละครหลักต้องแก้ไข

### 1.5 การคลี่คลายเรื่อง

- ก่อนทดลอง นักเรียนสามารถบอกการคลี่คลายเรื่องในนิทานได้ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50
- หลังทดลอง นักเรียนสามารถบอกการคลี่คลายเรื่องในนิทานได้ครบทั้ง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่สามารถจำและระลึกได้เกี่ยวกับการคลี่คลายเรื่องหลังทดลองมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนทดลอง แสดงว่านักเรียนทุกคนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคลี่คลายเรื่องก่อนจบเรื่องได้อย่างถูกต้อง

## 2. การเรียบเรียงข้อมูล

ก่อนทดลอง ไม่มีนักเรียนคนใดสามารถลำดับเหตุการณ์จากภาพที่ครูกำหนดให้ 5 ภาพ ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนที่สามารถลำดับเหตุการณ์จากภาพได้สูงสุด 2 ภาพ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และนักเรียนที่สามารถลำดับเหตุการณ์จากภาพได้ต่ำสุด 1 ภาพ เป็นจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75

หลังทดลอง นักเรียนทั้ง 16 คน สามารถลำดับเหตุการณ์จากภาพที่ครูกำหนดให้ดังนี้ ลำดับภาพตั้งแต่ 1 ภาพจนครบทั้ง 5 ภาพ ดังนี้ ลำดับภาพถูกต้องตามเหตุการณ์ได้สูงสุด 5 ภาพ เป็นจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาลำดับภาพได้ตามเหตุการณ์ 3 ภาพ เป็นจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ลำดับภาพได้ตามเหตุการณ์ 2 ภาพ เป็นจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และลำดับภาพถูกต้องตามเหตุการณ์เพียง 1 ภาพ เป็นจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

สรุปได้ว่า หลังการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำเป็นเวลา 8 สัปดาห์พบว่า นักเรียนส่วนมากสามารถจับใจความได้ 3 ประเด็นคือ ตัวละครหลัก การคลี่คลายเรื่อง และแก่นของเรื่อง ส่วนที่เหลืออีก 2 ประเด็นคือ ตัวประกอบ และสถานที่ นักเรียนจะจับใจความได้ไม่ครบทุกตัวประกอบ และทุกสถานที่ นอกจากนี้นักเรียนส่วนมากสามารถจับใจความด้านการเรียบเรียงข้อมูล โดยการเรียงภาพตามฉากและลำดับเหตุการณ์ ได้ถูกต้องครบทั้ง 5 ภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมอร์โรว์ (Morrow, 1985) ที่พบว่า เด็กที่ได้รับการสอนให้เล่าเรื่องซ้ำจะพัฒนาความสามารถในการจับใจความ 3 ด้านคือ แก่นของเรื่อง การคลี่คลายเรื่อง และการลำดับเหตุการณ์ แต่ไม่ได้พัฒนาความสามารถในการจับใจความในด้านตัวประกอบและสถานที่ในฉากของเรื่องอย่างมีนัยสำคัญ ดังที่แมคโคนอจซ์ (McConaughy) กล่าวไว้ว่า เด็กเด็กในวัยอนุบาลจะจำได้เพียงองค์ประกอบง่าย ๆ เช่น ตัวละคร



หลัก การคลี่คลายเรื่อง และแก่นของเรื่อง องค์ประกอบที่เด็กจำได้น้อยที่สุดคือ ฉากของเรื่อง แต่ในงานวิจัยนี้พบว่า หลังการทดลองเด็กพัฒนาความสามารถ ในการจับใจความด้านการเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับฉากของเรื่อง โดยการ ลำดับภาพตามเหตุการณ์ได้ถูกต้อง สิ่งที่ทำให้เด็กสามารถจับใจความด้านฉาก ของเรื่องได้เร็วก็คือ การจัดกิจกรรมทบทวนหลังเล่าเรื่องจบ 3 กิจกรรมใน 1 สัปดาห์ เช่น กิจกรรมการทำหนังสือร่วมกัน กิจกรรมการทำบอร์ดนิทาน กิจกรรมการเชิดหุ่น เป็นต้น ช่วยให้เด็กได้ทบทวนตัวละครและเรียบเรียงฉาก จึงทำให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการจับใจความด้านที่ขาดหายไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อ ความหมายของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบ เล่าเรื่องซ้ำในระยะก่อนทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังทดลอง โดย ศึกษาจากแบบบันทึกข้อความที่เด็กเล่าซ้ำ (ดูตัวอย่างข้อความที่เด็กใช้ในการ เล่าเรื่องซึ่งเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในภาคผนวก ข) และแบบวิเคราะห์ ความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย พบว่า

ก่อนทดลอง

นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องซ้ำเกี่ยวกับ ด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตัวละครหลัก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25

แก่นของเรื่อง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5

แต่ไม่มีนักเรียนคนใดเล่าเกี่ยวกับการเกริ่นนำเรื่อง ตัวประกอบ เวลา สถานที่ การคลี่คลายเรื่อง คำลงท้ายจบเรื่อง และการลำดับ เหตุการณ์

## ระหว่างทดลอง 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่ 1 นักเรียนสามารถเล่าเรื่องซ้ำได้เกี่ยวกับตัวละครหลัก ตัวประกอบ แก่นของเรื่อง และการคลี่คลายเรื่อง ลักษณะข้อความที่เด็กเล่าซ้ำ จะเป็นการเล่าภาพที่เด็กระลึกได้ เด็กส่วนมากจะไม่กล้าเริ่มต้นเล่าเรื่องซ้ำ เนื่องจากกลัวจะเล่าไม่ถูกต้องเหมือนกับเนื้อเรื่องในนิทาน แต่เมื่อครูบอกเด็กว่าเล่าผิดหรือถูกก็ไม่เป็นไร เด็กบางคนเริ่มกล้าเล่าเรื่องซ้ำ แสดงว่าพฤติกรรม การเสริมแรงของครูมีผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย สำหรับเด็กในวัยอนุบาลมาก

สัปดาห์ที่ 3 นักเรียนสามารถเล่าเรื่องซ้ำโดยคำพูดที่เล่ามีคำลงท้ายว่า "จบ" หรือ "จบแล้ว" เด็กเริ่มรู้ว่าจะจบเรื่องโดยใช้คำพูดอย่างไร นอกจากนี้เสียงที่เด็กเล่าจะสูงต่ำตามลักษณะของตัวละคร แสดงให้เห็นว่าเด็กเลียนแบบการเล่านิทานจากครูเป็นส่วนใหญ่

สัปดาห์ที่ 5 นักเรียนสามารถเล่าเรื่องซ้ำโดยคำพูดที่เล่ามีการ การลำดับ เหตุการณ์ เด็กบางคนเริ่มถามคำถามเชิงวิจารณ์หลังจากฟังนิทานจบเรื่อง จะเห็นได้ว่า การเล่าเรื่องซ้ำนอกจากจะช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการจับใจความด้านการเรียบเรียงข้อมูลโดยการลำดับเรื่องราวที่ฟังได้แล้วยังสามารถช่วยให้เด็กเริ่มพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อีกด้วยซึ่งเป็นความสามารถในระดับสูงยิ่งขึ้น

สัปดาห์ที่ 7 นักเรียนสามารถเล่าเรื่องเกี่ยวกับฉากของเรื่องได้ครบทุกฉาก การลำดับเหตุการณ์ของเรื่องถูกต้องมากยิ่งขึ้น คำพูดที่เล่าใกล้เคียงกับเรื่องในนิทานมากขึ้น มีการเกริ่นนำเรื่องก่อนเล่า แสดงให้เห็นว่า หากเด็กได้รับการฝึกให้ใช้ภาษาพูดสื่อความหมายโดยการเล่าเรื่องซ้ำให้ผู้อื่นฟังบ่อยครั้ง จะทำให้เด็กพัฒนาความสามารถในการจับใจความด้านต่าง ๆ มากขึ้น

สรุปได้ว่า ในระหว่างทดลองทุกระยะ 2 สัปดาห์ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่ได้จากคำพูดที่เด็กเล่าซ้ำ จะมีครบทุกประเด็นในด้านตัวละครหลัก ตัวประกอบ การเกริ่นนำแก่นของเรื่อง การคลี่คลายเรื่อง คำลงท้ายจบเรื่อง ฉากของเรื่อง และการลำดับเหตุการณ์ แต่ไม่มีนักเรียนคนใดเล่าซ้ำโดยมีการพูดถึงเวลาและสถานที่ทั้งนี้เพราะว่า เด็กไม่สนใจรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่เกิดขึ้นในเรื่องราว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโอคอนเนอร์ (O'Connor, 1989) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเล่าเรื่องซ้ำ พบว่า ภายในระยะเวลา 1 เดือนแรก เด็กจะสนใจภาพอย่างเดี่ยวและเล่าเรื่องโดยขาดรายละเอียดหรือการลำดับเหตุการณ์ แต่ต่อมาในเดือนที่ 3 เด็กจะสามารถเล่าเรื่องซ้ำโดยลำพังคนเดียวโดยไม่ต้องมีครูช่วยกระตุ้นหรือเสริมแรง คำพูดที่เด็กเล่าจะกล่าวถึงตัวละคร ฉาก และคำลงท้ายจบเรื่อง และในเดือนที่ 8 เด็กสามารถเล่าโดยเริ่มต้นเกริ่นนำเรื่องได้ และกล่าวถึงตัวประกอบ ฉาก ปัญหา การคลี่คลายเรื่อง และคำลงท้ายจบเรื่อง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของโอคอนเนอร์ จะเห็นได้ว่าในงานวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการทดลองน้อยกว่าคือ 2 เดือน แต่เด็กสามารถพัฒนาความสามารถในการจับใจความได้เร็วและครบทุกประเด็นจับใจความที่พบในงานวิจัยของโอคอนเนอร์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะความแตกต่างในเทคนิคที่ใช้ในการสอนเล่านิทาน ซึ่งผู้วิจัยเน้นที่กิจกรรมชั้นหลังเล่าเรื่องจบคือ กิจกรรมทบทวนและกิจกรรมเล่าเรื่องที่ฟังทั้งเรื่องโดยเด็กเล่าให้เพื่อนฟัง แล้วจึงมาเล่าให้ครูฟังในตอนท้าย

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเล่าเรื่องซ้ำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ทั้งนี้เพราะช่วยให้เด็กวัยอนุบาลได้พัฒนาความสามารถในการจับใจความและความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ถ้าครูฝึกให้เด็กเล่าเรื่องซ้ำโดยใช้เวลาในการทดลองนานขึ้น เด็กจะสามารถเล่าซ้ำได้ดีขึ้น และสามารถเล่าได้ครบทุกประเด็น โดยเฉพาะด้านเวลาและสถานที่ซึ่งเด็กไม่ได้กล่าวถึงในระหว่างการทดลองครั้งนี้

หลังการทดลอง นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมายโดยการ  
เล่าเรื่องซ้ำ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตัวละครหลัก	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึงสูงสุด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75
แก่นของเรื่อง	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5
คำลงท้าย	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50
คลี่คลายเรื่อง	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25
เกริ่นนำเรื่อง	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25
ลำดับเหตุการณ์	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5
ตัวประกอบ	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

จะเห็นได้ว่า เด็กที่ได้รับการจัดการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำสามารถพูดสื่อความหมายจากเรื่องที่ฟังให้ผู้อื่นรับรู้ได้ดีขึ้น คำพูดที่เด็กเล่าซ้ำบ่งบอกให้ทราบถึงความสามารถในการจับใจความในประเด็นต่าง ๆ ด้านตัวละครหลัก แก่นของเรื่อง คำลงท้าย เกริ่นนำเรื่อง คลี่คลายเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ฉากของเรื่อง และตัวประกอบของเรื่อง แต่ไม่มีเด็กคนใดที่กล่าวถึงเวลาและสถานที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเรื่องเวลาและสถานที่เป็นเรื่องละเอียดและยากสำหรับเด็กอนุบาลที่จะแยกแยะ และเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้องภายในเวลาที่จำกัด

สรุปได้ว่า การที่เด็กวัยอนุบาลได้รับการฝึกให้เล่าเรื่องซ้ำบ่อยครั้ง จะทำให้เด็กสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้จำนวนคำและจำนวนประโยคเพิ่มมากขึ้น ความซับซ้อนในประโยคที่เด็กเล่าจะซับซ้อนมากขึ้น กล่าวคือ ประโยคที่เด็กเล่าจะเริ่มมีความสมบูรณ์ เช่น ประโยคแรก ๆ จะประกอบด้วย กริยา และ กรรม หรือ ประโยคมีแต่ประธานและกรรม (เด็กเล่าเฉพาะชื่อตัวละคร) ต่อมาประโยคจะเริ่มมีครบทั้ง ประธาน กริยา และกรรม หรือ อาจจะละประธานอันเป็นที่เข้าใจตรงกัน มีแต่กริยา และกรรม เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเล่าเรื่องซ้ำ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการพัฒนาภาษาพูดของเด็กวัยอนุบาลช่วยให้เด็กได้ใช้ภาษาสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ได้สมบูรณ์มากขึ้น คำพูดที่เด็กเล่าซ้ำอาจเป็นคำพูดที่เด็กคิดเองแต่ยังคงความหมายเดิมแต่มีความซับซ้อนมากขึ้นทำให้ผู้ฟัง เข้าใจถึงภาษาที่เด็กใช้สื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ความสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย ซึ่งเป็นผลของกิจกรรมการเล่าเรื่องซ้ำนี้สามารถเชื่อมโยงไปสู่การอ่านของเด็กได้เป็นอย่างดี ดังที่เดอร์คิน และสมิท (Durkin, 1966; Smith, 1983) กล่าวว่า ประสบการณ์การเล่าเรื่องซ้ำทำให้เด็กเพิ่มความรู้เกี่ยวกับภาษาและความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งความรู้และความสามารถนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการอ่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังการทดลอง นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมายโดยการ  
เล่าเรื่องซ้ำ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตัวละครหลัก	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึงสูงสุด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75
แก่นของเรื่อง	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5
คำลงท้าย	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50
คลี่คลายเรื่อง	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25
เกริ่นนำเรื่อง	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25
ลำดับเหตุการณ์	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5
ตัวประกอบ	จำนวนนักเรียนที่กล่าวถึง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

จะเห็นได้ว่า เด็กที่ได้รับการจัดการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำสามารถพูดสื่อความหมายจากเรื่องที่ฟังให้ผู้อื่นรับรู้ได้ดีขึ้น คำพูดที่เด็กเล่าซ้ำบ่งบอกให้ทราบถึงความสามารถในการจับใจความในประเด็นต่าง ๆ ด้านตัวละครหลัก แก่นของเรื่อง คำลงท้าย เกริ่นนำเรื่อง คลี่คลายเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ ฉากของเรื่อง และตัวประกอบของเรื่อง แต่ไม่มีเด็กคนใดที่กล่าวถึงเวลาและสถานที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเรื่องเวลาและสถานที่เป็นเรื่องละเอียดและยากสำหรับเด็กอนุบาลที่จะแยกแยะ และเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้องภายในเวลาที่จำกัด



### ข้อสังเกตจากการงานวิจัย

1. เทคนิคสำคัญที่สนับสนุนการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำของเด็กคือการเสริมแรงเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกอยากเล่านิทานให้ผู้อื่นฟัง โดยที่ไม่รู้สึกผิดหรือเสียหน้า หากเด็กได้รับการเสริมแรงจากครูโดยการช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และกระตุ้นให้เด็กมีความเชื่อมั่นที่จะเล่าต่อไปให้จบเรื่องบ่อยครั้ง เด็กจะกล้าแสดงออกมากขึ้นในเวลาต่อมา ผู้ใหญ่ต้องไม่บังคับให้เด็กเล่าเรื่องซ้ำหากเด็กยังไม่พร้อมที่จะเล่า
2. ลักษณะคำพูดที่เด็กใช้สื่อความหมายในการเล่าเรื่องซ้ำไม่ว่าเด็กพูดเก่งหรือพูดไม่เก่งจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือคำพูดที่เล่าซ้ำจะไม่สื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจนตรงกับเรื่องราวในนิทาน ผู้วิจัยสังเกตว่า การที่เด็กพูดเก่งและพูดได้หลายคำไม่ได้หมายความว่าเด็กคนนั้นจะพูดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี ดังนั้นการเล่าเรื่องซ้ำจึงเป็นการฝึกให้เด็กได้ใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม แรก ๆ เด็กจะใช้ภาษาพูดของตนเอง เด็กจะแปลความเอาเอง ต่อมาเมื่อเด็กได้ฟังนิทานมากขึ้น ภาษาที่เด็กใช้จะเริ่มใกล้เคียงกับภาษาในหนังสือ จะเห็นความสามารถของเด็กในการเลือกใช้ถ้อยคำซึ่งสื่อความหมายได้ดีขึ้นและตรงกับภาษาของผู้เขียนมากขึ้น
3. การสอนภาษาเพื่อให้เด็กจับใจความจะต้องให้เด็กได้ฝึกทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ผสมผสานกันไปตามแนวคิดและหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ จะเห็นได้จากการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำซึ่งการสอนแบบนี้ไม่ได้สอนเฉพาะการฟังครูเล่านิทานและการพูดโดยให้เด็กเล่าเรื่องซ้ำให้ผู้อื่นฟังเท่านั้น ในการสอนได้สอดแทรกการเขียนและอ่านไปพร้อมกัน กล่าวคือ ในขั้นก่อนเล่านิทาน ครูให้เด็กทายชื่อเรื่องจากภาพปก ผู้วิจัยพบว่าเด็กพยายามจะเดาคำจากภาพ และเด็กรับรู้ตัวตน

หนังสือที่หน้าปกคือชื่อ เรื่อง จากนั้นครูบันทึกสิ่งที่ เด็กคาดคะเนลงบนกระดาน ทำให้ เด็ก เห็นตัวอย่างการ เขียนของครู ในชั้นขณะที่ครูเล่านิทาน เด็กจะได้ฝึก จับใจความโดยการตีความ แปลความ การคาดคะเน และตรวจสอบความ เข้าใจ เด็กจะได้ฝึกการฟังแล้ว เรียบ เรียงข้อมูลพร้อมทั้งซักถามครูขณะที่ครู เล่านิทานให้เด็กฟัง หลังเล่าเรื่องจบ ครูบอกชื่อเรื่องเพื่อให้เด็กตรวจ สอบสิ่งที่ตนเองคาดคะเนว่าถูกต้องหรือไม่ เด็กจะได้รับความรู้เกี่ยวกับตัว หนังสือว่าสามารถใช้สื่อความหมายได้ ในชั้นหลังเล่าเรื่องจบครูให้เด็กทำ กิจกรรมทบทวน เด็กจะได้ทบทวนและ เรียบ เรียง เรื่องราว แล้วใช้คำพูดสื่อความ หมายโดยการเล่า เรื่องซ้ำจากผลงานที่ทำร่วมกัน นอกจากนี้ครูยังให้เด็กได้เล่า เรื่องซ้ำโดยใช้หนังสือนิทานเล่มใหญ่ประกอบการเล่าให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มย่อยฟัง เด็กจะได้ฝึกอ่าน เรื่องจากภาพ นอกจากนี้เด็กจะได้เล่าเรื่องซ้ำปากเปล่าให้ ครูฟัง เป็นการฝึกจับใจความแล้วพูดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ จะเห็นได้ว่า การสอนโดยใช้ เทคนิคการเล่านิทานแบบ เล่า เรื่องซ้ำ เพื่อพัฒนาความสามารถใน การจับใจความและการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย เป็นการสอนให้เด็กฟัง พูด อ่าน เขียน พร้อมกันตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และพฤติกรรมตาม ธรรมชาติของเด็กนอกห้อง เรียนที่ผู้วิจัยสังเกตพบสามารถยืนยันได้ว่า การสอน โดยใช้ เทคนิคการเล่านิทานแบบ เล่า เรื่องซ้ำ เป็นการสอนที่สนับสนุนการ เรียนฟัง พูด อ่าน เขียน ตามธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กวัยอนุบาล จะเห็นได้จาก การที่ผู้วิจัยพาเด็กไปเยี่ยมบ้านเพื่อน ระหว่างทางตอนกลับพบกับห่าน 2-3 ตัว เด็ก ๆ ซี้ไปที่ห่านแล้วร้องว่า "อีเลี้ยง कै้งไค้ง" เด็กหญิงธัญชนกพูดว่า"นั่นไง อีเลี้ยง कै้งไค้งที่คุณครูเล่าให้พวกเราฟัง มันกำลังจะเดินกลับบ้านเหมือนพวกเราเลย" แล้วเด็ก ๆ ก็หยุดวาดภาพห่านในสมุดบันทึกการเดินทางเล่มเล็กที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ เด็กบางคนบอกให้ครูเขียนคำว่า "ห่าน" บางคนให้ครูเขียนคำว่า "อีเลี้ยง कै้งไค้ง" และเมื่อกลับมาที่ห้อง เรียนเด็กบางคนหยิบหนังสือนิทานเรื่องอีเลี้ยง कै้งไค้งมาอ่าน บางคนลอกคำว่า "อีเลี้ยง कै้งไค้ง" ลงในสมุดบันทึกการเดินทางที่มีภาพห่านที่ตนเองวาด



4. การวัดความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายโดยศึกษาความซับซ้อนของประโยคด้วยการนำจำนวนคำที่เด็กเล่าซ้ำมาหารด้วยจำนวนประโยคที่เด็กพูด (Morrow, 1990) ผู้วิจัยได้ทดลองทำแล้วพบว่าได้ค่าเฉลี่ยจำนวนคำต่อประโยคใกล้เคียงกันกับมอร์โรว์ แต่การคิดค่าเฉลี่ยจำนวนคำด้วยวิธีดังกล่าวไม่สามารถจำแนกได้ว่าเด็กคนใดมีความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ดีกว่ากัน ดังต่อไปนี้

เด็กชายวทัญญู เล่าเรื่องซ้ำ เรื่องหมिन้อยนอนไม่หลับได้ 1 ประโยค

ข้อความที่เล่าซ้ำ : เจ้านก ให้ นอน ใน รัง  
จำนวนคำที่เล่าได้เท่ากับ 5 คำ

คะแนนเฉลี่ยจำนวนคำต่อประโยค =  $\frac{5}{1} = 5$  คะแนน

เด็กหญิงศิรินันท์ เล่าเรื่องซ้ำ เรื่องหมिन้อยนอนไม่หลับได้ 9 ประโยค

ข้อความที่เล่าซ้ำ : มี เจ้าหมีน้อย นอน ไม่ หลับ  
ก็ เดินทาง เดิน ไป หา เพื่อน เจอ ต้นไม้ นี  
ต้นไม้ ฉนั้น ทำ ยังไง ถึง จะ หลับ ต้นไม้ บอกว่า

เอา ใบไม้ มา นอน นอน ไม่ หลับ แล้ว ก็

เดินทาง ต่อไป กบจำ ทำ อย่างไร ก็ ไป นอน  
ใบบัว นอน ไม่ หลับ

จำนวนคำที่เล่าได้เท่ากับ 45 คำ

คะแนนเฉลี่ยจำนวนคำต่อประโยค =  $\frac{45}{9} = 5$  คะแนน

จะเห็นได้ว่าเด็กชายวทัญญูและเด็กหญิงศิรินันท์ ได้คะแนนเฉลี่ยจำนวนคำต่อประโยคเท่ากันคือ 5 คะแนน แต่เห็นได้ชัดว่าเด็กหญิงศิรินันท์เล่าเรื่องซ้ำได้ดีกว่ามาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกรายงานคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายด้วยค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของจำนวนคำและจำนวนประโยคก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยถือว่าค่าดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความแตกต่างของการใช้ภาษาของเด็ก

5. ครูจำเป็นต้องหัด เด็ก เล่า เรื่อง ซ้ำ โดยไม่มีหนังสือประกอบ ถึงแม้ว่าหนังสือจะมีอิทธิพลมากในการกระตุ้นประเด็นใหญ่และรายละเอียดของเรื่อง แต่เด็กก็จำเป็นต้องมีประสบการณ์เล่าเรื่องซ้ำปากเปล่า เพราะการเล่าเรื่องซ้ำปากเปล่านั้นเด็กต้องใช้การจำและการระลึกได้ แล้วเรียบเรียงข้อมูลด้วยตนเอง เด็กจะได้พัฒนาความสามารถในการจับใจความในระดับที่สูงขึ้น

#### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรเพิ่มเวลาที่ใช้ในการวิจัยให้มากกว่านี้ จะเห็นถึงพัฒนาการของความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายของเด็กโดยไม่มีครูคอยช่วยเหลือเสริมแรง
2. ควรเพิ่มเวลาที่ใช้ในการวิจัยให้มากกว่านี้ เพื่อให้เด็กสามารถจับใจความในประเด็นที่ขาดหายไปในด้านเวลาและสถานที่
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเสริมแรงของครูกับพัฒนาการในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย
4. ควรมีงานวิจัยที่ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของลักษณะคำพูดในการเล่าเรื่องซ้ำของเด็กว่าเปลี่ยนแปลงไปจากการเล่าเรื่องที่ใช้คำพูดของตนมาเป็นภาษาในหนังสืออย่างไร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย